

RAPORT O ELEKTROODPADACH: NADZÓR PAŃSTWA, WALKA Z "SZARĄ STREFĄ" I EDUKACJA

Nadzór państwa nad systemem gospodarowania elektrośmieciami, walka z "szarą strefą" oraz wprowadzenie edukacji w sprawie elektroodpadów - to część postulatów branży odpadowej i producentów AGD zawartych w opublikowanym w środę raporcie dot. elektrośmieci.

Raport został opracowany przez organizację odzysku ElektroEko we współpracy z organizacjami zrzeszającymi największych producentów sprzętu elektrycznego i elektronicznego w Polsce: APPLiA Polska - związkiem pracodawców AGD oraz Związkiem Cyfrowa Polska. Dokument wskazuje najważniejsze wyzwania, stojące przed branżą oraz nowym parlamentem i rządem w latach 2019 - 2023.

Autorzy raportu zaznaczają, że chodzi m.in. o prowadzenie przez państwo skutecznego nadzoru nad systemem gospodarowania użytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym, walkę z "szarą strefą", ustanowienie nowych regulacji dotyczących ponownego użycia surowców wtórnych oraz wprowadzenie edukacji o postępowaniu z elektroodpadami.

Uznano, że najpilniejszym problemem jest "szara strefa" w gospodarce odpadami. Według wyliczeń podanych w raporcie, to strata dla budżetu ok. 750 mln zł rocznie z tytułu utraconych przychodów z podatków VAT, CIT oraz PIT. W ocenie branży konieczne jest wprowadzenie narzędzi i instrumentów prawnych, które pozwalałyby monitorować system oraz skutecznie kontrolować podmioty, które w nim funkcjonują. Jak dodano, ich brak powoduje, że nadal istnieje pole dla funkcjonowania nieuczciwych firm, które w rzeczywistości przetwarzają zużyty sprzęt jedynie "na papierze".

Po to, by realnie walczyć z "szarą strefą", potrzebne jest wdrożenie takich narzędzi informatycznych, które pozwolą na szybki i efektywny monitoring przepływu elektrośmieci oraz wykrywanie patologii w postaci np. ich fikcyjnych zbiórek - podkreślono. Według autorów raportu dobrym krokiem w tym kierunku jest wprowadzana przez resort środowiska Baza Danych o Odpadach.

Zaznaczono, że w krajowej i unijnej legislacji brakuje mechanizmów kontroli, np. w postaci obowiązkowych standardów i wytycznych regulujących proces przetwarzania oraz przygotowania do ponownego użycia zużytego sprzętu. W ocenie autorów raportu chodzi o systemowy nadzór nad przetworzonym sprzętem elektronicznym trafiającym ponownie na rynek i tym, czy spełnia on normy bezpieczeństwa.

Z powodu braku obowiązku informowania o tym, że sprzęt został przetworzony i nie jest produktem oryginalnym, konsumenci nie wiedzą, co kupują - wskazano. „Konsumenci powinni mieć pełną świadomość, jaki sprzęt nabywają, np. dzięki właściwemu oznakowaniu i informacji przy sprzedaży takiego produktu” - czytamy w raporcie.

Doprecyzowania - jak dodano - wymaga też procedura odbioru elektrośmieci oddawanych przy

dostawie nowego sprzętu. Autorzy opracowania postulują, by wprowadzić rozwiązania na wzór holenderskich, gdzie o zamiarze oddania zużytego urządzenia przy dostawie informuje się przy zakupie.

W opinii branży konieczna jest także edukacja na temat postępowania z elektrośmieciami. "Wiele zużytego sprzętu elektronicznego wciąż zalega w polskich domach, garażach czy piwnicach" - dodano.

"Zbierając rocznie kilkaset tysięcy ton odpadów odkrywamy w Polsce olbrzymią kopalnię cennych surowców zawierającą chociażby metale ziem rzadkich, tak potrzebne do zrealizowania skoku cywilizacyjnego naszego kraju. Duża rola należy tu do konsumentów, by odpowiednio postępowali z elektroodpadami - oddawali je do specjalnych punktów, a nie wyrzucali do kosza na śmieci. Bo tylko w ten sposób ZSEE ma szansę na drugie życie" - ocenił cytowany w raporcie dyrektor Generalny APPLiA Polska Wojciech Konecki.